

Sygn. akt **II C 352/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2014r. w R.

sprawy z powództwa **D. R. (R.)**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w R.**

o naruszenie dóbr osobistych i zapłatę

- 1) oddala powództwo;
- 2) odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania.

Sędzia:

Sygn. akt: II C 352/12

UZASADNIENIE

Powód D. R. dnia 05.12.2012 roku wniósł o zobowiązanie pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego w R. do zaniechania działania naruszającego dobra osobiste powoda i usunięcie skutków już powstałego naruszenia tj. do przeniesienia powoda do jednostki penitencjarnej bądź celi, w której dobra osobiste powoda byłyby naruszone. Nadto domagał się zobowiązania pozwanego do przeproszenia powoda za dokonane już naruszenia dóbr osobistych przez zamieszczenie na koszt pozwanego w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku na stronie internetowej Lex N. w dziale „Ogłoszenia i komunikaty czcionką V., rozmiar „small” z pojedynczą interlinią tekstu: „Wyrażam ubolewanie, że Centralny Zarząd Służby Więziennej dopuścił do naruszenia dóbr osobistych Pana D. R. poprzez umieszczenie go w jednostkach penitencjarnych nie spełniających standardów cywilizowanego państwa i za wszystkie wyrządzone Panu D. R. szkody niematerialne szczerze przepraszam”, dostępnego na stronie przez 30 dni. Ponadto powód domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 25.000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 5000 zł na cel (...) Fundację (...). Wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Powód wskazał na zastrzeżenia co warunków bytowych odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w R.. Podniósł, że warunki te były niezgodne z normami wyznaczonymi przez przepisy prawa krajowego i międzynarodowego. Niezgodności te polegały głównie na niedotrzymaniu nakazanej minimalnej powierzchni celi mieszkalnej przypadającej dla powoda, niespełnianiu odpowiednich warunków higienicznych, cele były bowiem zagrzybione i zarobaczone. Ponadto D. R. wskazał, że w celach nie było zapewnionej odpowiedniej wentylacji i oświetlenia, a nadto występowały okresowe ograniczenia w korzystaniu z energii elektrycznej od godz. 9.00 do 12.00. Powód podnosił, że nie miał odpowiedniego dostępu do ciepłej wody, środków higienicznych, odpowiedniej opieki medycznej, zajęć kulturalnych, a także do specjalistycznych

badań. Wobec powyższego warunki odbywania kary pozbawienia wolności nie zapewniały poszanowania godności powoda.

W odpowiedzi na pozew pozwany Dyrektor Zakładu Karnego w R. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu. Pozwany podnosił, że roszczenie powoda ma charakter majątkowy i uległo przedawnieniu zgodnie z art. 442 § 1 zd 1 kc, jako że powód przebywał w Zakładzie Karnym w R. od 2004 roku. Pozwany zatem odniósł się jedynie do zarzutów powoda od dnia 04.12.2009r. do dnia 18.08.2011r. Pozwany podniósł, że w rozpatrywanym okresie przebywania powoda w pozwanym zakładzie karnym od dnia 04.12.2009r. do dnia 18.08.2011r. nie zostały naruszone dobra osobiste powoda, a warunki osadzenia spełniały wymogi przepisów kkw. Pozwany wskazał, że zaludnienie cel, w których przebywał powód, mogło okresowo nie spełniać normy 3 m² na skazanego z uwagi na przeludnienie jednostek penitencjarnych. Dyrektor zakładu w takich wypadkach podejmuje decyzje, o których mowa w art. 110 § 2b kkw. W ocenie pozwanego powód nie wykazał zarówno zaistnienia krzywdy, jak i bezprawności działania zakładu karnego, jak i związku przyczynowego. Pozwany podnosił, że warunki osadzenia powoda były zgodne z obowiązującymi przepisami zarówno w zakresie zakwaterowania, wentylacji cel jak i higieny. Wprowadzone przez Zakład Karny w R. ograniczenia w korzystaniu z energii elektrycznej są związane z koniecznością ograniczenia szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną w czasie gdy pobór tej energii jest największy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód przebywał w Zakładzie Karnym w R. w okresie od 2004 r. do dnia 18.08.2011r.

Jak wynika z notatki służbowej służby więziennej Zakładu Karnego w R. z dnia 03.11.2009r., z dnia 03.08.2009r., z dnia 02.09.2009r. i 02.10.2009r. zaludnienie Zakładu Karnego w R. wynosiło w 2009 roku odpowiednio od 106% do 113% zaludnienia jednostki. Mogły zatem wystąpić sytuacje, iż nie wszyscy osadzeni mieli zapewnioną powierzchnię mieszkalną nie mniejszą niż 3 m². Dyrektor zakładu w takich wypadkach podejmuje decyzje, o których mowa w art. 110 § 2b kkw. W odniesieniu do powoda Dyrektor Zakładu Karnego w R. wydał decyzję nr (...) z dnia 18.03.2011 roku i decyzję nr (...) z dnia 26.02.2010r. w sprawie umieszczenia na czas 14 dni w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosi poniżej 3 m².

D. R. dnia 27.04.2010 roku złożył oświadczenie, iż chce przebywać w celi w trzy osoby z Ł. Z. i Ł. T., a to z obawy o swoje życie. Ł. Z. i Ł. T. złożyli analogiczne oświadczenia. D. R. nie miał zapewnionej powierzchni mieszkalnej celi nie mniejszej niż 3 m² w okresie od 26.02.2010 roku do dnia 11.03.2010r., od dnia 19.05.2010r. do dnia 14.06.2010r. i od dnia 18.03.2011r. do dnia 30.03.2011r.

Powód pozostawał w zatrudnieniu od 10.03.2010r. do 17.08.2011r. jako monter, w związku z tym nie przebywał w celi przez 7 godzin, 5 dni w tygodniu, ponadto przysługuje osadzonym godzina spaceru dziennie. Więźniowie odbywający karę w Zakładzie Karnym w R. mogli korzystać z zajęć z zakresu ekologii, sportu, profilaktyki uzależnień. W zakładzie istnieje radiowęzeł, przez który emitowane były rozmowy tematyczne i quizy, osadzonym puszczane było również radio. Istniała również możliwość zagrania w tenis stołowy lub gry planszowe, a także skorzystania z innych zajęć sportowych. W zakładzie znajdują się również pomieszczenia biblioteczne oraz kaplica, z których więźniowie mogli korzystać i uczestniczyć w mszach różnych wyznań. Mają miejsce koncerty, spotkania z ciekawymi osobami np. bratem M. M., osobistym kierowcą papieża J. P. II, organizowane są turnieje sportowe, zbiórki surowców wtórnych, działa klub filmowy i zespół muzyczny D.. Szeroką ofertą zajęć kulturalnych dysponują również kościoły i związki wyznaniowe działające na terenie zakładu karnego. Msze i spotkania biblijne są organizowane przez kapelana najczęściej raz w tygodniu, czasami dwa razy w tygodniu, a sporadycznie raz na dwa tygodnie. Ponadto każdy osadzony może uczestniczyć we mszy świętej emitowanej w każdą niedzielę za pośrednictwem radioodbiornika znajdującego się w każdej celi, a także może obejrzeć mszę świętą w telewizji. Biblioteka zakładu karnego w R. posiada ponad 15.000 woluminów dostępnych dla osadzonych, w tym także kodeksy prawne.

Cele, które zajmował powód były odpowiednio dostosowane. Na ich wyposażeniu znajdowały się łóżka dla każdego osadzonego, stoły, krzesła, szafki. Każda cela posiada dostęp do światła dziennego oraz oświetlenia sztucznego. Wyniki

pomiarów natężenia światła wskazują, iż średnie natężenie oświetlenia w celi przy oświetleniu naturalnym wynosi 180 lx, a przy oświetleniu sztucznym odpowiednio 214 i 278 lx przy jednej i dwóch świetlówkach. W celi znajdował się również kącik sanitarny, na który składa się muszla klozetowa i umywalka z podłączoną wodą. Pełne zabudowanie cel systemem wentylacyjnym nie jest możliwe ze względu na brak dodatkowych kanałów wentylacyjnych w ścianach budowli, zainstalowanie takich kanałów pociągałoby za sobą naruszenie substancji budowlanej, na co nie wyraża zgody konserwator zabytków (jednostki penitencjarne Zakładu Karnego w R. są obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru zabytków). Cele wyposażone były w wentylację grawitacyjną, kontrolowaną przez kominiarza. Istniała również możliwość przewietrzenia pomieszczeń, znajdujące się w nich okna można było otwierać o każdej porze. Kącik sanitarny odgradzony był od reszty pomieszczenia nieprzezroczystą przesłoną o wysokości około 120 cm, przez co zapachy z kącików sanitarnych rozchodziły się po całej celi. Niemniej jednak o czystość i porządek w celach dbali sami więźniowie, którym były wydawane środki czyszczące. Nie zabraniano więźniom używać kostek zapachowych, ich posiadanie znajdowało tylko i wyłącznie w ich gestii. Osadzonym wydawano również comiesięcznie środki do higieny osobistej, a nadto według potrzeb zgłaszanych przez osadzonych. Osadzeni mają możliwość sprzątania celi, otrzymując szczotkę WC, zmiotkę, szufelkę i kosz na śmieci. Więźniom przysługiwała ciepła kąpiel raz w tygodniu, codzienny dostęp do ciepłej wody mają zagwarantowane jedynie osoby skazane płci żeńskiej.

W ramach działań oszczędnościowych zalecanych przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, administracja pozwanego zakładu wprowadziła bardziej ekonomiczne wykorzystanie wody i energii elektrycznej. Wprowadzone przez Zakład Karny w R. ograniczenia w korzystaniu z energii elektrycznej w godz. od 9.00 do 12.00 podyktowane są koniecznością ograniczenia szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną, w tym czasie funkcjonuje kuchnia i hale produkcyjne, gdzie pobór prądu jest znaczący. W godzinach nocnych ograniczenie w korzystaniu z energii elektrycznej jest uzasadnione ze względów bezpieczeństwa i zachowania ciszy nocnej. Wyłączenia energii elektrycznej dotyczą jedynie gniazdek cel mieszkalnych. D. R. w okresie pobytu w Zakładzie Karnym w R. od 04.12.2009 roku do dnia 18.08.2011r. korzystał z pomocy i opieki medycznej. Był konsultowany przez lekarzy zakładowych kilkanaście razy głównie zgłaszając bóle głowy, w tym lekarzy ogólnych, chorób wewnętrznych, chirurga i neurologa. W Zakładzie Karnym w R. osadzeni mają możliwość korzystania z porady lekarza oddziałowego dwa razy w miesiącu, a nadto w przypadkach nagłych zagrażających życiu lub zdrowiu. Ponadto osadzeni korzystają z konsultacji lekarzy specjalistów po uprzednim skierowaniu przez lekarza oddziałowego. Otrzymują odpowiednie leczenie farmakologiczne do zgłaszanych i zdiagnozowanych dolegliwości.

dowód: przesłuchanie powoda D. R. k. 187, notatka służbowa kierownika działu kwatermistrzowskiego Zakładzie Karnym w R. k. 55-56, potwierdzenie przyjęcia środków higieny osobistej w miesiącu marcu 2010r. k.80-81, protokół nr (...) z okresowej kontroli przewodów kominowych Zakładzie Karnym w R. k.82-83, protokół nr (...), kontroli natężenia oświetlenia w Zakładzie Karnym w R. na okoliczność prawidłowego natężenia oświetlenia k. 84, protokół kontroli sanitarnej z dnia 5 października 2010r i 5 października 2011r w Zakładzie Karnym w R. k.85-96, oświadczenia powoda z dnia 27 kwietnia 2010r oraz oświadczenia Ł. Z. i Ł. T. k. 75-77, rejestr zatrudnienia powoda k.79, kserokopia dokumentacji medycznej powoda k. 107, wyciąg z książki osobowo-poznawczej część (...) powoda k. 97-104, zestawienie zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych organizowanych w Zakładzie Karnym w R. w roku 2011 k.105-106, akta Sądu Rejonowego w Raciborzu sygn. I C 406/11, decyzje Dyrektora Zakładu Karnego w R. nr (...) z dnia 18.03.2011 roku i nr (...) z dnia 26.02.2010r. k. 64-66, notatka służbowa działu kadr i organizacyjno-prawnego Zakładu Karnego w R. z dnia 28.02.2013r. k. 61-63, notatka służbowa kierownika ambulatorium ZOZ Zakładu Karnego w R. z dnia 27.02.2013r. k. 69.

Przy ocenie materiałów sprawy Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Sąd oparł się na zeznaniach powoda, który zeznawał w sposób spójny i racjonalny. Powód przedstawił generalnie negatywny obraz pozwanego zakładu karnego. (...) się na dolegliwościach odczuwanych w związku z osadzeniem, w szczególności warunkach sanitarnych i przeludnieniu. Sąd zasadniczo uwzględnił owe zeznania, mimo iż opisywane przez nich niewygody nie stanowią naruszenia przepisów prawa czy regulaminu zakładu karnego, a są wynikiem konieczności, bądź też warunków organizacyjno-technicznych jednostki. Oddalono wnioski o dopuszczenie dowodu z ankiety informacyjnej o warunkach osadzenia powoda jako nie mający znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej

sprawy, a także z opinii biegłego psychiatry, gdyż przyczyniłby się jedynie do podrożenia i przedłużenia postępowania, a oczywistym jest że pobyt powoda w zakładzie karnym wiązał się dla niego z negatywnymi przeżyciami psychicznymi i obniżeniem nastroju. Sąd oparł się również na dowodach z dokumentów przedstawionych przez pozwanego, gdyż nie były one kwestionowane przez powoda i mają wiarygodny charakter.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki ochrony dóbr osobistych zostały sprecyzowane w art. 24 § 1 kodeksu cywilnego, który wskazuje, że ten czyje dobro osobiste zostało naruszone bezprawnym działaniem może żądać zaniechania tego działania lub usunięcia jego skutków. Podstawą prawną dochodzonego przez powoda zadośćuczynienia za niewłaściwe warunki pobytu w Zakładzie Karnym w R. jest art. 448 kc, zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia.

Powód domagał się zaniechania działań naruszających jego dobra osobiste, przeproszenia go oraz zasądzenia na jego rzecz kwoty 25.000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 5000 zł na cel społeczny. Zgłoszone roszczenie niewątpliwie ma charakter majątkowy. Zgodnie z art. 117 § 1 kc z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Z kolei § 2 zd. pierwsze powołanego przepisu stanowi, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. W przedmiotowej sprawie okoliczność bezsporną stanowił fakt, iż powód przebywał w Zakładzie Karnym w R. kilkakrotnie w okresie od 2004 roku do dnia 18.08.2011r. Do przedawnienia roszczeń powoda zastosowanie znajduje przepis art. 442¹ § 1 kc, według którego roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Jak podniósł Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 25.06.2013 roku, sygn. akt: I ACa 375/13 „Termin przedawnienia, o którym mowa w art. 442¹ k.c. dotyczy wszelkich roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, w tym też roszczeń majątkowych o naprawienie krzywdy niemajątkowej. Do kategorii roszczeń, które ulegają przedawnieniu w trybie art. 442 k.c. zalicza się też roszczenia majątkowe o zadośćuczynienie z art. 445 k.c. i art. 448 k.c., (Lex nr 1342254). W niniejszej sprawie powodowi już w okresie osadzenia znane były ewentualne szkody niemajątkowe, których doznał oraz podmiot obowiązany do jej naprawienia, jako że przebywał w zakładzie karnym. D. R. złożył pozew dopiero dnia 04.12.2012 roku, z tych też powodów jego powództwo w okresie od 2004 roku do dnia 04.12.2009r. należy ocenić jako nieskuteczne.

Zgodnie z utartą linią orzecznictwa sądów polskich zarzut przedawnienia może zostać w wyjątkowych przypadkach potraktowany jako nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 kc przez osobę korzystającą z zarzutu przedawnienia. Przy ocenie możliwości skorzystania z ochrony art. 5 kc należy wziąć pod uwagę wszystkie istotne okoliczności sprawy, występujące zarówno po stronie powoda, jak i pozwanego. Zgodnie z linią orzeczniczą sądów polskich (tak m.in.: wyrok SA w Poznaniu z dnia 20.02.2013r., sygn. akt: I ACa 1178/12, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17.01.2013r., sygn. akt: I ACa 1192/12) nie może powoływać się na naruszenie zasad współzycia społecznego osoba, która sama zasady te narusza. Powód znalazł się w warunkach osadzenia w Zakładzie Karnym w R. na skutek skazania za popełnienie przestępstwa, które to zachowanie należy ocenić jako skrajne naruszenie zasad współzycia społecznego. W tych okolicznościach brak uzasadnionych podstaw do odmówienia pozwanemu możliwości skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia roszczeń w oparciu o treść przepisu art. 5 kc.

Przedmiotem merytorycznego rozpoznania w sprawie stały się zatem zarzuty powoda za okres przebywania w Zakładzie Karnym w R. od 04.12.2009 roku do dnia 18.08.2011r. W niniejszej sprawie trzeba mieć na uwadze, że powód odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym. Kara spełnia funkcję represyjną jako odplata za dokonane przestępstwo i dolegliwość dla skazanego (dyskomfort) stanowi jej istotę (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach, w wyroku z dnia 7 maja 2009 roku, sygn. akt I ACa 247/09). Aby można było mówić o odczuwaniu

dolegliwości przez skazanego, odbywanie kary musi być bardziej uciążliwe od sposobu życia osób pozostających na wolności. Odczuwanie niedogodności i dyskomfortu, nawet znacznych rozmiarów, w przypadku kary pozbawienia wolności nie ogranicza się jedynie do braku możliwości opuszczenia zakładu karnego. O bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności godności może być mowa dopiero, gdy dochodzi do poniżającego i nieludzkiego traktowania, sprzecznego z zasadą humanitaryzmu. Do naruszenia godności ludzkiej może dojść w wypadku, gdy pozbawi się więźniów jakiegokolwiek intymności przy spełnianiu potrzeb fizjologicznych, gdy brak wyżywienia będzie powodował głód u więźniów, lub nie zapewni niezbędnych składników odżywczych, gdy przeludnienie osiągnie stan uniemożliwiający funkcjonowanie w celi, w szczególności gdy więźniowie zostaną zmuszeni do spania na przemian w jednym łóżku, gdy w celi nie będzie możliwości pozostawania w pozycji leżącej, gdy niewykonywanie obowiązków przez służbę zdrowia spowoduje permanentny stan chorobowy u osadzonego, gdy w celach będzie panowało zimno.

Podstawą prawną dochodzonego przez powoda zadośćuczynienia za niewłaściwe, uciążliwe warunki pobytu w Zakładzie Karnym w R. jest art. 448 kc, zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia. Zdaniem Sądu regulacja zawarta w wyżej przytoczonym przepisie wskazuje, że przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w nim jest nie tylko bezprawne ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (tak SN w wyroku z dnia 15.06.2005r., sygn. akt IV CK 805/04). Przyjęcie zatem odpowiedzialności odszkodowawczej sprawcy takiego naruszenia wymaga kumulatywnego zaistnienia nie tylko wystąpienia szkody o charakterze niemajątkowym i wskazania bezprawności działania sprawcy, ale także wykazania jego zawinienia, a także związku przyczynowego zachodzącego pomiędzy zaistniałą szkodą a działaniem sprawcy.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących przeludnienia Zakładu Karnego w R. w okresie przebywania tam powoda od 04.12.2009 roku do dnia 18.08.2011r. należy wskazać, iż jak wynika z notatki służbowej służby więziennej Zakładu Karnego w R. z dnia 03.11.2009r., z dnia 03.08.2009r., z dnia 02.09.2009r. i 02.10.2009r. zaludnienie Zakładu Karnego w R. wynosiło w 2009 roku odpowiednio od 106% do 113% zaludnienia jednostki. Mogły zatem wystąpić sytuacje, iż nie wszyscy osadzeni mieli zapewnioną powierzchnię mieszkalną nie mniejszą niż 3 m². Dyrektor zakładu w takich wypadkach podejmuje decyzje, o których mowa w art. 110 § 2b kkw. Zgodnie z tym przepisem dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego może umieścić skazanego, o którym mowa w pkt.1-7 powołanej normy, na czas określony, nie dłuższy niż 14 dni, w warunkach, o których mowa w § 2 zdanie drugie, w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2 m², jeżeli zachodzi konieczność natychmiastowego umieszczenia w zakładzie karnym lub areszcie śledczym nieposiadającym wolnych miejsc w celach mieszkalnych. W odniesieniu do powoda Dyrektor Zakładu Karnego w R. wydał decyzję nr (...) z dnia 18.03.2011 roku i decyzję nr (...) z dnia 26.02.2010r. w sprawie umieszczenia na czas 14 dni w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosi poniżej 3 m². Ustalenia faktyczne niniejszej sprawy wskazują, że D. R. nie miał zapewnionej powierzchni mieszkalnej celi nie mniejszej niż 3 m² w okresie od dnia 26.02.2010 roku do dnia 11.03.2010r., od dnia 19.05.2010r. do dnia 14.06.2010r. i od dnia 18.03.2011r. do dnia 30.03.2011r. Jednakże dnia 27.04.2010 roku powód złożył oświadczenie, iż chce przebywać w celi w trzy osoby z Ł. Z. i Ł. T., a to z obawy o swoje życie. Ł. Z. i Ł. T. złożyli analogiczne oświadczenia. W okresie od dnia 19.05.2010r. do dnia 14.06.2010r. oraz od dnia 18.03.2011r. do dnia 30.03.2011r. powód przebywał w celi dwuosobowej w trzy osoby.

Powód był zatrudniony odpłatnie od dnia 10.03.2010r. do 17.08.2011r. jako monter, w związku z tym nie przebywał w celi przez 7 godzin, 5 dni w tygodniu. Osadzonym przysługuje godzina spaceru dziennie. Nie sposób zatem uznać, iż zostały naruszone w sposób bezprawny jego dobra osobiste. Okres przebywania powoda w przeludnionej celi był niedługi, nadto powód dnia 27.04.2010 roku powód złożył oświadczenie, iż chce przebywać w celi w trzy osoby z Ł. Z. i Ł. T. i zgodnie z powyższym od dnia 19.05.2010r. do dnia 14.06.2010r. oraz od dnia 18.03.2011r. do dnia 30.03.2011r. powód przebywał w celi dwuosobowej w trzy osoby. D. R. nie wykazał także zaistnienia szkody. Podniósł jedynie, że miał obniżony nastrój, a u lekarzy zakładowych zgłaszał bóle głowy lecz nie korzystał z profesjonalnej pomocy psychologa czy psychiatry. Powód miał także możliwość korzystania z wielu oferowanych przez pozwanego form

spędzania czasu, choćby w postaci pracy, oglądania telewizji, uczestniczenia w zajęciach sportowych czy w obrzędach religijnych, zatem nie przebywał w celi cały czas.

Nie znajdują akceptacji także zarzuty dotyczące niewłaściwych warunków sanitarnych w zakładzie karnym, które spowodowały naruszenie dóbr osobistych D. R.. W szczególności zarzuty dotyczyły występowania nieprzyjemnego zapachu, zagrzybienia oraz braku intymności związanego z pomieszczeniami sanitarnymi. Odczucia te na pewno nie należą do przyjemnych, ale skala tych dolegliwości nie przekracza stopnia, który pozwalałby mówić o naruszeniu godności. Tym bardziej, że więźniowie sami odpowiadają za czystość, i w tym celu wydawane są im odpowiednie środki czyszczące, osadzeni mogą posiadać także kostki zapachowe. Osadzeni otrzymują szczotkę WC, zmiotkę, szufelkę i kosz na śmieci. Ponadto w celach znajdowała się wentylacja grawitacyjna, a zakład regularnie przeprowadzał jej kontrolę oraz konserwację. Była również możliwość otwierania okien o każdej porze. Powyższe okoliczności w znacznym stopniu niwelują brzydkie zapachy. Sanitariaty oddzielone były przegrodą, która zapewniała intymność podczas ich używania. Osadzonym wydawano również comiesięcznie środki do higieny osobistej, a nadto według potrzeb zgłaszanych przez osadzonych. Grzyb oraz wilgoć występujące w celach są usuwane w miarę możliwości i zgłaszanych potrzeb. Cele mieszkalne były sukcesywnie remontowane oraz kontrolowane przez inspektora sanitarnego, które to kontrole nie ujawniły nieprawidłowości.

Osadzonym płci męskiej przysługiwała ciepła kąpiel raz w tygodniu. Powyższy wymóg jest zgodny z § 30 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25.08.2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonania kary pozbawienia wolności. Nadto osadzeni mieli możliwość korzystania z grzałek elektrycznych do grzania wody dla celów higienicznych i spożywczych. Osadzeni, którzy nie posiadali grzałki mieli możliwość korzystania z gorącej wody przynoszonej przez funkcjonariusza służby więziennej.

Cele Zakładu Karnego w R. są także odpowiednio oświetlone. Nie został uwzględniony zarzut powoda jakoby naruszono jego dobra osobiste przez brak odpowiedniego oświetlenia. Każda cela posiada dostęp do światła dziennego oraz oświetlenia sztucznego. Cele są standardowo wyposażone w oświetlenie jarzeniowe 2*40W, co spełnia wymagania dotyczące natężenia oświetlenia oraz oświetlenie żarowe do kontroli celi w porze nocnej. Oświetlenie zewnętrzne jednostki skierowane jest na ściany pawilonów mieszkalnych co powoduje, że w celach panuje półmrok umożliwiający poruszanie się, nadto osadzeni za zgodą dyrektora mogą posiadać lampki nocne. Wyniki pomiarów natężenia światła wskazują, iż średnie natężenie oświetlenia w celi przy oświetleniu naturalnym wynosi 180 lx, a przy oświetleniu sztucznym odpowiednio 214 i 278 lx przy jednej i dwóch świetlówkach.

Wprowadzone przez Zakład Karny w R. ograniczenia w korzystaniu z energii elektrycznej w godz. 9.00 do 12.00 podyktowane są koniecznością ograniczenia szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną, w tym czasie funkcjonuje kuchnia i hale produkcyjne, gdzie pobór prądu jest znaczący. W godzinach nocnych ograniczenie w korzystaniu z energii elektrycznej jest uzasadnione ze względów bezpieczeństwa i zachowania ciszy nocnej. Podkreślenia wymaga, że wyłączenia energii elektrycznej dotyczą jedynie gniazdek cel mieszkalnych. Nie sposób przyjąć, że wskazane ograniczenia stanowią naruszenie dóbr osobistych powoda, jako że dotyczą krótkiego okresu czasu w ciągu dnia, a w nocy obowiązuje cisza nocna. Konieczność skorzystania z toalety w nocy ma charakter sporadyczny, więc wykonanie tej czynności bez zapalenia światła stanowi, w ocenie Sądu, jedynie niewielką dolegliwość, uzasadnioną nadto względami bezpieczeństwa i zachowania ciszy nocnej oraz poszanowania praw innych osadzonych.

Bezpodstawny okazał się zarzut powoda jakoby nie został on objęty w należyтым zakresie opieką medyczną w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w R.. Lekarze świadczą bieżącą pomoc medyczną dla osadzonych, a w razie konieczności kierują ich na dodatkowe badania bądź leczenie. D. R. w okresie pobytu w Zakładzie Karnym w R. od 04.12.2009 roku do dnia 18.08.2011r. korzystał z pomocy i opieki medycznej. Był konsultowany przez lekarzy zakładowych kilkanaście razy głównie zgłaszając bóle głowy, w tym lekarzy ogólnych, chorób wewnętrznych, chirurga i neurologa. Dlatego też zarzut nienależytej opieki medycznej nad powodem nie znalazł oparcia w ustaleniach faktycznych sprawy.

Powyższe warunki osadzenia trudno uznać za uwłaczające godności powoda. Nie sposób zatem uznać aby ograniczenia, które mają na celu zachowanie bezpieczeństwa w zakładzie karnym bądź też są wynikiem konieczności powodowanych warunkami organizacyjno-technicznymi lub ekonomicznymi stanowiły okoliczność naruszającą dobra osobiste powoda. Ponadto osadzenie powoda nie miało cech poniżającego i niehumanitarnego traktowania i odbywało się w godziwych warunkach. Subiektywne zatem przekonanie powoda, że nastąpiło przy tym naruszenie jego dóbr osobistych, jest bezpodstawne i nie może znaleźć ochrony prawnej przewidzianej w art. 23 i 24 kc, jak również być podstawą przyznania mu zadośćuczynienia przewidzianego w art. 448 kc.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd oddalił powództwo (punkt 1 wyroku). W oparciu o przepis art. 102 kpc Sąd w punkcie 2 wyroku odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu, z uwagi na jego sytuację osobistą i majątkową oraz brak dochodów.